

УДРУЖЕЊЕ ЕВРОПСКИХ ЛУТРИЈА

РЕЗОЛУЦИЈА ИЗ АНТВЕРПЕНА О ДРУШТВЕНОЈ УЛОЗИ ЛУТРИЈА И ПОТРЕБИ ЗА УСМЈЕРАВАЊЕМ ЖЕЉЕ ЗА УЧЕШЋЕМ У ИГРАМА НА СРЕЋУ И ОГЛАШАВАЊЕМ ЛУТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

Удружење европских лутрија (ЕЛ) заједница је државних лутрија које приређују јавно корисне игре на срећу. ЕЛ окупља приватне и приређиваче у државном власништву усмјерене на добит и оне непрофитне, који послују за рачун државе. Чланице ЕЛ-а нуде услуге приређивања игара на срећу и клађења само на оним подручјима за која су лиценциране од стране припадајуће државне владе. ЕЛ промовише модел поузданог и одрживог приређивања игара на срећу за друштвену добробит. ЕЛ и њене чланице вјерују у висок ниво заштите потрошача и одговорног приређивања игара на срећу, те им дају предност пред другим интересима, што чини главну разлику између пословања лутрија и других активности чланица ЕЛ-а, у односу на коцкарнице или незаконите приређиваче, те оцртава врло јасну преданост задржавању друштвено одговорног пословања као мисли водиле у свим активностима чланица ЕЛ-а. Супсидијарност сматрамо неизоставним начелом регулације.

НА САСТАНКУ ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ УДРУЖЕЊА ЕВРОПСКИХ ЛУТРИЈА ОДРЖАНОМ У АНТВЕРПЕНУ 29. МАЈА 2019. ГОДИНЕ УСВОЈЕНА ЈЕ СЉЕДЕЋА

РЕЗОЛУЦИЈА :

- 1.** Чланице Удружења европских лутрија прихватају задатак да усмјеравају жеље за учешћем у играма на срећу према регулисаној и одговорној понуди игара на срећу. У складу с тим, лутрије утврђују да лутријске игре подразумијевају нижи ризик, те се у сврху заштите потрошача заузимају за унапређење игара нижег ризика.
- 2.** Како би се овај задатак извршио досљедно, игре високог ризика је потребно подвргнути другачијим и строжим правилима од оних којима су подвргнуте игре ниског ризика, а разлике у регулацији морају бити пропорционалне циљу.
- 3.** Политику оглашавања игара на срећу потребно је досљедно развијати, узимајући у обзир процјену ризика везаног за различите врсте игара на срећу, при чему је нужно подвргнути високоризичне производе везане за игре на срећу пропорционално строжим правилима од оних којима су подвргнути нискоризични производи.
- 4.** Чланице Удружења европских лутрија предано брину о таквом усмјеравању, чему доприноси и програм усклађености с одговорним приређивањем игара на срећу Удружења европских лутрија.
- 5.** Удружење европских лутрија досљедно унапређује додатна независна истраживања којима је циљ процјена различитих облика активности везаних за игре на срећу.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Чланице Удружења европских лутрија дијеле иста обиљежја: лиценциране су или одређене од стране државних влада, у оквиру усклађене политике приређивања игара на срећу за усмјеравање (често с искључивим правима) жеље становништва за учешћем у играма на срећу према одговорној понуди.

2. Такву одговорну понуду углавном одликује:

- истинска брига о играчима кроз, на примјер, наметање ограничења играња, или предвиђања других врста снажнијег праћења понашања играча.
- оквир понуде, односно:
- ограничена или нарушена тржишна утакмица, која није слободна;
- обавеза поврата великог дијела прихода везаних за игре на срећу кроз улагања у области од јавног интереса, у сврху добробити друштва; (Вијеће ЕУ је 10. децембра 2010. године изразило став подстичући такву специфичну друштвену улогу државних лутрија) - унапређење игара нижег ризика.

3. Суд Европске уније чврстога је става да тржиште игара на срећу и лутрија представљају економску активност посебне врсте на којој ненарушена тржишна утакмица није пожељна, јер „за разлику од успостављања слободног и ненарушеног тржишног такмичења у оквиру уобичајеног тржишта, такво тржишно такмичење на врло специфичном тржишту игара на срећу, дакле између више субјеката овлашћених за економско коришћење истих игара на срећу, може имати штетне посљедице, с обзиром на то да би ти субјекти били склони надметању у инвентивности, како би своју понуду учинили привлачнијом од оне својих конкурената, те тако код потрошача повећали потрошњу на игре на срећу и ризик развијања њихове зависности од игара“.

4. Устаљена је пракса да при настојањима да постигну висок ниво заштите потрошача и да се суоче с ризицима повезаним са сектором игара на срећу, државе чланице уступају искључива права за управљање лутријом јединственом субјекту који се подвргава строгој контроли надлежних државних органа.

5. Чланице Удружења европских лутрија се све чешће суочавају с незаконитом понудом штетнијих, ризичних игара на срећу на својим подручјима, а државне власти на такав развој ситуације одговарају углавном на начин да своје државно тржиште игара на срећу под одређеним условима (барем дјелимично) отворе таквим играма, што доводи до повећања броја лиценцираних приређивача.

6. Борба против нелиценцираних приређивача отварањем тржишта под одређеним околностима могла би довести до снажнијег тржишног такмичења између више лиценцираних приређивача, што би изискивало предузимање корективних мјера од стране власти или регулатора у сврху спречавања нежељених посљедица, попут интензивнијег оглашавања, приликом чега се не узима у обзир специфичан степен ризика који носе одређене игре на срећу, или који подразумевају политике приређивача.

7. Суд Европске уније утврдио је постојање одређене „хијерархије ризика“ међу различитим врстама игара на срећу, при чему различите игре са собом носе различите

нивое ризика од развоја зависности, као и да је нужна строга регулација оглашавања игара вишег ризика од зависности, попут игара које нуде повољне изгледе, нпр. (интернетске) цасино игре, карташке игре, или игре на аутоматима;

Иако традиционалне лутријске игре не носе са собом висок ризик од зависности као друге игре на срећу, различите регулаторне системе потребно је примјењивати и на различите врсте лутријских игара.

8. Оглашавање игара на срећу представља важно питање из сљедећих разлога:

- оглашавање приређивача лутријских игара важан је алат за усмјеравање жеље за учешћем у играма на срећу;
- дјелујући у складу с политиком контролисаног ширења, како ју је утврдио Суд Европске уније, односно, пружањем привлачне понуде, примјереног нивоа оглашавања и могућности коришћења нових метода дистрибуције у сектору клађења и игара на срећу, може се држати досљедност у постизању циља одвраћања играча од учествовања у нелегитимним играма на срећу и привлачења овлашћеним и регулисаним активностима - у сврху постизања циља борбе против незаконитих приређивача и спречавања коришћења кладионичких активности и активности везаних за игре на срећу у криминалне сврхе, или са сврхом преваре овлашћени приређивачи морају представљати поуздану и истовремено привлачну алтернативу недозвољеним активностима која укључује понуду широког распона игара, оглашавање на примјереном нивоу и коришћење нових метода дистрибуције;
- умјерено оглашавање у складу је с циљем заштите потрошача ако обухвата мјере нужне за усмјеравање жеље потрошача према контролисаним мрежама активности везаним за игре на срећу;
- коришћење јавних средстава мора бити подложно примјереном нивоу транспарентности.

9. Мјере оглашавања активности везаних за игре на срећу које нису у складу с научном процјеном ризика различитих врста игара у понуди, односно, политика оглашавања која није пропорционална и не узима у обзир процјене ризика, могла би проузроковати нижи ниво усклађености политике приређивања игара на срећу на подручју дјеловања чланица Удружења европских лутрија.

10. Питању могућих ограничења оглашавања производа и услуга везаних уз игре на срећу нужно је опрезно приступити на политичком и регулаторном нивоу, узимајући у обзир значајне разлике међу различитим врстама игара на срећу.

У Антверпену, 29. мај 2019. године